

AMBTELIJK CONCEPT – PERSOONLIJK EN VERTROUWELIJK**Hoogte van een eventuele financiële tegemoetkoming**

Vooruitlopend op een besluit over een eventuele financiële tegemoetkoming, worden in deze notitie enkele opties in kaart gebracht met betrekking tot de hoogte van het bedrag. Daarvoor zal allereerst inzichtelijk gemaakt worden welke andere regelingen voor tegemoetkomingen zijn opgesteld en welke elementen de hoogte van het bedrag hebben bepaald. Deze elementen worden vervolgens toegepast op het advies ten aanzien van post-COVID.

Alles afwegende wordt geadviseerd om, mocht besloten worden een leedvergoeding toe te kennen, de hoogte vast te stellen op een eenmalig bedrag van € 15.000 per zorgmedewerker met post-COVID en vallende onder de afbakening.

Andere financiële tegemoetkomingen (leedvergoedingen)

Regeling	Soort vergoeding en bedrag	Onderbouwing	Uitvoerder
1. Financiële tegemoetkoming voor slachtoffers van geweld in de jeugdzorg	Leedvergoeding: € 5.000	Onderbouwing onbekend.	Schadefonds Geweldsmisdrijven
2. Financiële tegemoetkomingsregeling transgender personen	Leedvergoeding: € 5.000	Aansluiting gezocht bij commissie De Winter (jeugdzorg)	DUS-I
3. Tegemoetkomingsregeling voor (oud-)gymnastporters	Leedvergoeding: € 5.000	Geen onderbouwing gecommuniceerd.	KNGU
4. Regeling eenmalige uitkering Dutchbat-III-veteranen	Leedvergoeding: € 5.000	Symbolisch gebaar als blijk van erkenning en waardering voor de uitzonderlijke omstandigheden waaronder Dutchbat-III moest opereren en de ontwikkelingen in de 25 jaren daarna, waardoor het ervaren gebrek is ontstaan aan steun, erkenning en waardering.	
5. Tegemoetkoming in verband met de grote gevolgen van de Q-koortsuitbraak	Leedvergoeding: € 15.000	Hoogte van het bedrag is mede gebaseerd op het totaal beschikbaar gestelde middelen in het RA-akkoord. Aan Q-support (organisatie voor Q-koorts patiënten) is ook gevraagd welk bedrag zij zien als erkenning. Dit bedrag kwam daarmee overeen.	DUS-I
6. Regeling tegemoetkoming stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB) - in werking vanaf 1 januari 2022	Tegemoetkoming in schade waar verhalen via de rechter zeer moeizaam gaat: Maximaal € 21.847	De hoogte van het bedrag is gebaseerd op bestaande regelingen voor slachtoffers asbest en mesothelioom.	SVB i.s.m. IAS
7. Stichting Zorg na Werk in Coronazorg (particulier initiatief)	Gift om de financiële zorgen van zorgmedewerkers en nabestaanden verminderen in de impactvolle periode na een IC-opname of overlijden (49% van de fondsmiddelen is afkomstig van de staat): € 30.000	Geen onderbouwing gevonden	Stichting Zwic
8. CONCEPT regeling JenV politie waarbij covid-besmetting aangemerkt als dienstongeval, als aannemelijk is dat die op de werk/loer plaats heeft gevonden. Daarmee hebben politiemensen vanuit de rechtspositie recht op vergoeding van noodzakelijk gemaakte kosten en ook smartengeld, als de covid-besmetting/post-covid leidt tot blijvende invaliditeit.	Smartengeld vanuit werkgeversrelatie met gedupeerde: 25.000 euro is een indicatie van het maximaal te ontvangen bedrag (bij zeer ernstig letsel).	Wordt aangesloten bij wat in het civiele recht en de geldende jurisprudentie op dit gebied gebruikelijk is.	Politie (wordt nog gecheckt)

Bepalende elementen en toepassing daarvan op post-COVID

1. Leedvergoeding versus schadevergoeding

Analyse eerdere regelingen

- De eerste vijf regelingen en de zevende regeling betreffen leedvergoedingen. Dit zijn symbolische bedragen ter erkenning van het leed van de gevolgen van uitzonderlijke situaties, dus geen vergoeding van kosten of inkomensderving. Gedupeerden kunnen - los van de leedvergoeding – een andere partij nog wel aansprakelijk stellen ten behoeve van een schadevergoeding.
- De zesde vergoeding (TSB) ligt hoger. Bij deze vergoeding is verdisconteerd dat het aansprakelijkheidsrecht voor de meeste betrokkenen geen uitkomst meer bood, omdat het verhalen van de schade op de werkgever wegens het verstrijken van de tijd, zeer moeizaam was (documenten bestaan niet meer, of soms bestaat de werkgever niet meer).
- De achtste vergoeding (politie) komt voort uit een bestaande regeling. In deze regeling hebben betrokkenen recht op smartengeld onder bepaalde voorwaarden, en ook in de nieuwe conceptregeling is er (onder bepaalde voorwaarden) sprake van een uitkering van smartengeld. De hoogte daarvan is afhankelijk van het letsel. Post-COVID valt (als het werkgerelateerd is) onder deze regeling. Bovendien ontvangt men naast het smartengeld (dat zuiver immaterieel is) indien van toepassing nog een vergoeding van materiële schade.

Toepassing op post-COVID

De vergoeding in verband met post-COVID is nadrukkelijk een vergoeding voor het leed dat zorgmedewerkers hebben geleden door het oplopen van post-COVID. Het gaat hier niet om een schadevergoeding. Door de vakbonden, in ieder geval CNV, wordt de Staat wel gevraagd om een vorm van schadevergoeding, namelijk een vergoeding voor de inkomensderving. Om aanspraak te kunnen maken op schadevergoeding moet de gedupeerde aantoonbaar kunnen maken dat de Staat aansprakelijk is voor de schade. Dat veronderstelt een causaal verband. In dit geval stellen we ons op het standpunt dat de Staat niet onrechtmatig heeft gehandeld en evenmin volgt uit een wettelijk recht of plicht dat de Staat aansprakelijk is. De Staat is daarom niet verplicht tot een vergoeding van de inkomensderving of andere vormen van schade.

In dit geval is een vergelijking met de TSB-regeling en de politie daarom niet op zijn plaats. Bij de TSB-regeling is zoals gezegd verdisconteerd dat het aansprakelijkheidsrecht voor de meeste betrokkenen geen uitkomst meer bood. In het geval van COVID-19 staat de weg van aansprakelijkheidsstelling open voor eenieder en om die reden is het niet logisch een schadecomponent te betrekken in de vaststelling van de hoogte van de tegemoetkoming. Bij de politie wordt naast het smartengeld (immateriële schade), indien van toepassing, ook gekeken naar de materiële schade. De hoogte van het bedrag is afhankelijk van de mate van het letsel.

2. Differentiatie binnen de groep (verschillend bedrag per persoon)

Analyse eerdere regelingen

- De eerste vijf regelingen zijn leedvergoedingen en binnen deze vergoedingen is niet gedifferentieerd in hoogte. Het argument hiervoor is dat deze hele groep gevolgen heeft ondervonden van het betreffende leed.
- De zesde (TSB) en de achtste (politie) vergoeding kan per persoon verschillend zijn. Bij de TSB wordt het bedrag dat is verstrekt vanuit de werkgever in mindering gebracht op de vergoeding. Bij de politie wordt gekeken naar de mate van het letsel.

Toepassing op post-COVID

In het geval van post-COVID is het wenselijk om de vergoeding voor iedereen binnen de doelgroep gelijk te trekken. Het gaat hier expliciet om een gebaar ter erkenning van de gevolgen die zorgmedewerkers met post-COVID klachten ondervinden. Het gaat dus niet om een vergoeding van de gemaakte kosten. Daarom is het niet wenselijk om te differentiëren in het bedrag. Deze zorgmedewerkers hebben allemaal langdurige gevolgen ondervonden als gevolg van post-COVID

en zijn hierdoor ingestroomd in de WIA. De hoogte van het bedrag zou daarom gelijkgesteld moeten zijn voor alle zorgmedewerkers die in aanmerking komen voor het gebaar ter erkenning.

In dit geval is een vergelijking met de TSB-regeling en de politie daarom niet op zijn plaats. Bij de TSB-regeling en bij de regeling voor de politie wordt wel gedifferentieerd in bedragen.

3. Uitkerende partij: Staat, werkgever of private partij

Analyse eerdere regelingen

- De eerste zes regelingen betreffen leedvergoedingen verstrekt vanuit de Staat.
- De zevende tegemoetkoming (ZWIC) is verstrekt door een particulier initiatief.
- De achtste vergoeding (politie) is verstrekt vanuit de rol van werkgever.

Toepassing op post-COVID

In het geval van post-COVID gaat het om een gebaar ter erkenning vanuit de Staat. Een vergelijking met ZWIC en de politie is daarom niet op z'n plaats.

4. Oorzaak leed en gevolgen

Analyse eerdere regelingen

- Bij de eerste vier regelingen gaat het om de erkenning van het leed ontstaan door een misstand.
- Bij de laatste vier regelingen gaat het om de erkenning van het leed ontstaan door een virus en/of gevaarlijke stof. Hierdoor zijn in ieder geval fysiologische klachten ontstaan.

Toepassing op post-COVID

Zowel bij COVID als bij Q-koorts ging het om een nieuw en onbekend virus waarvan de consequenties toentertijd nog niet konden worden voorzien. Het ziektebeeld van chronische Q-koorts en/of Q-koortsvermoeidheidssyndroom (QVS) toont gelijkenissen met post-COVID: In beide gevallen gaat het onder andere om langdurige vermoeidheidsklachten als gevolg van een virusbesmetting. De gevolgen van de ziekte zijn daarmee ook vergelijkbaar: In beide gevallen ervaart men verlies van gezondheid en daardoor verlies van werk en kwaliteit van leven. Met het vergelijken van het leed voor het bepalen van het bedrag moet echter voorzichtig worden opgegaan, omdat bewust is gekozen voor een tegemoetkoming in plaats van een vergoeding van de kosten.

Advies

Alles afwegende is het advies is om de hoogte van het eventuele gebaar ter erkenning van de gevolgen vast te stellen op een eenmalige € 15.000 per zorgmedewerker met post-COVID en vallende onder de reikwijdte.

De argumenten hiervoor zijn als volgt:

- Het gaat hier expliciet om een gebaar ter erkenning vanuit de Staat voor de gevolgen die zorgmedewerkers met post-COVID klachten ondervinden. Het gaat dus niet om een vergoeding van schade of van gemaakte kosten.
- Deze zorgmedewerkers hebben allemaal langdurige gevolgen ondervonden als gevolg van post-COVID en zijn hierdoor ingestroomd in de WIA. De hoogte van het bedrag wordt daarom gelijkgesteld voor alle zorgmedewerkers die in aanmerking komen voor het gebaar ter erkenning.
- Het advies is om in dit geval € 15.000 te verstrekken, aansluitend bij de Q-koorts regeling. Zowel bij COVID-19 als bij Q-koorts ging het om een nieuw en onbekend virus waarvan de consequenties toentertijd nog niet konden worden voorzien.
- Het advies is dus om af te wijken van de € 5.000 uit andere tegemoetkomingsregelingen. In deze gevallen ging het om het leed veroorzaakt door misstanden, en niet om leed veroorzaakt door een virus met fysiologische schade tot gevolg. In dit geval zijn alle in aanmerking komende personen ingestroomd in de WIA.

- Het advies is ook om het bedrag niet hoger te maken dan € 15.000, zoals gedaan bij de TSB, ZwiC en politie. In het geval van de TSB is namelijk wel sprake een gedeeltelijke schadevergoedingscomponent. Dat komt doordat is gebleken dat het aansprakelijkheidsrecht voor deze groep lastig of geen uitkomst bood. In dit geval staat de weg van aansprakelijkheidsstelling open voor eenieder en om die reden is het niet logisch een schadecomponent te betrekken in de vaststelling van de hoogte van de tegemoetkoming. In het geval van ZwiC en de politie wordt niet uitgekeerd vanuit de Staat. ZwiC is een particulier initiatief en heeft daarom zelf de hoogte mogen bepalen. De politie treedt in dit geval op in hun rol als werkgever.

De risico's zijn:

- De hoogte van het bedrag zal altijd tot discussie leiden: ontvangers zullen de tegemoetkoming in relatie zien tot de geleden schade en deze schade is niet voor iedereen gelijk.
- Bij andere regelingen krijgen alle personen die de schade hebben ondervonden de gelijke erkenning. In dit geval komen alleen zorgmedewerkers in aanmerking voor de erkenning, terwijl er in de samenleving meer mensen kampen met post-COVID en daardoor arbeidsongeschikt zijn verklaard. Het bedrag van € 15.000 is een dusdanig hoog bedrag, waardoor onrechtvaardigheid eerder kan worden gevoeld.
- De politie betaalt het smartengeld vanuit de rol van werkgever. Indien de Staat een bepaalde groep tegemoet komt vanuit overheidsmiddelen, dan kan het voor de politie onrechtvaardig voelen dat zij hun medewerkers uit eigen middelen moeten betalen. Dit kan weerlegd worden door te benadrukken dat de Staat deze tegemoetkoming niet verstrekt vanuit de rol van werkgever.

De alternatieven zijn:

€ 5.000, aansluitend bij de recente regelingen voor leedherkenning aan slachtoffers in de jeugdzorg, gymwereld en aan transgenders en dutchbatters.

- Het gelijktrekken met andere regelingen versterkt het argument dat het hierbij echt gaat om een symbolisch gebaar, en geen vergoeding van de schade. Het past binnen het Rijksbrede lijn voor onverplichte financiële tegemoetkomingen.
- Dit alternatief wordt echter ontraden. In gevallen bij eerdere tegemoetkomingen ging het om het leed veroorzaakt door misstanden, en niet om leed veroorzaakt door een virus met fysiologische schade tot gevolg. Bij post-COVID heeft in ieder geval iedereen te maken met het instromen in de WIA.

€ 21.847, aansluitend bij bedragen uit de Regeling Tegemoetkoming Stoffen gerelateerde Beroepsziekten (in concept)

- FNV zet in op dit bedrag, overeenkomend met het bedrag uit de Tegemoetkoming stoffen gerelateerde beroepsziekten.
- Dit alternatief wordt ontraden. De TSB-regeling voorziet in een maximaal bedrag van € 21.847 ter erkenning aan slachtoffers met ernstige stoffen gerelateerde beroepsziekten. Het gaat hierbij om een maximaal bedrag, waarbij eventuele bedragen die al zijn uitgekeerd vanuit de werkgever en/of opdrachtgever worden afgehaald.
- Voor de doelgroep van de TSB-regeling is gebleken dat het aansprakelijkheidsrecht in veel gevallen geen uitkomst bood. Dat komt doordat tussen de blootstelling aan een gevaarlijke stof en het ontstaan van de ziekte soms tientallen jaren zit. Het betreft daarom vaak mensen die al met pensioen zijn of niet meer bij de betreffende werkgever werken, waardoor het zeer moeizaam bleek om de schade te verhalen bij de werkgever.
- Bij COVID-19 ligt er tussen moment van blootstelling en ziek worden maar beperkte tijd, waardoor discussie over werkgeversaansprakelijkheid nog tussen partijen gevoerd kan worden. In dit geval staat de weg van aansprakelijkheidsstelling open voor eenieder en om die reden is het niet logisch een schadecomponent te betrekken in de vaststelling van de hoogte van de tegemoetkoming.

Besispunt directeurenoverleg

Mocht besloten worden een leedvergoeding mogelijk te maken, stemt het directeurenoverleg in met de hoogte van € 15.000 per zorgmedewerker met post-COVID en vallende onder de reikwijdte van de afbakening?

VERTROUWELIJK